

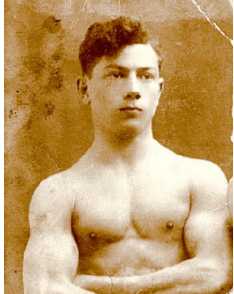

Mieczysław Weinryb

Syjonistyczna rodzina z Zamościa

English text	Tekst polski		photos (some with captions)
<p>Our family came from Zamosc, a beautiful town in Poland.</p> <p>My father owned a “fancy goods store” and our family was pretty well off.</p> <p>We lived in an apartment overlooking the town square</p>	<p>NASZA RODZINA POCHODZIŁA Z ZAMOŚCIA, PIĘKNEGO MIASTA W POLSCE.</p> <p>Mój ojciec prowadził sklep kolonialny i nasza rodzina była dość zamożna.</p> <p>Z naszego mieszkania widać było rynek miejski.</p>		<p>2 shots of old Zamosc (which is, in fact, a perfect Italianate medieval town)</p>
<p>Here's my mother Chana, my father Elias and that's me in the center. In the second row are my sisters, Margolia and Sara.</p>	<p>To moja matka Chana, mój ojciec Elias i ja, pośrodku. W drugim rzędzie stoją moje siostry, Margolia, Sara i Rywa</p>		
<p>My father was a Zionist. He dressed according to the European fashion. He didn't wear sidelocks or a yarmulka. He prayed at a shtibl for Reformists like himself.</p>	<p>Mój ojciec był syjonistą. Ubierał się po europejsku. Nie miał pejsów i nie nosił jarmulki. Modlił się w shtiblu dla reformistów takich jak on.</p>		

<p>Mom was also Zionist</p>	<p>Mama też była syjonistką – i też była dość nowoczesna. Pamiętam, że kiedy dorastałem przestała nosić tradycyjną żydowską perukę. Ale to nie znaczy, że przestała zapalać świece w piątki.</p>		
<p>But really, everything was changing in towns like Zamosc in the 1920s.</p>	<p>Ale w latach dwudziestych w miastach takich jak Zamość wszystko się zmieniało.</p>	<p>MAYBE FOOTAGE OF OLD CARS ON THE STREET, OR SOME PHOTO SHOWING MODERN AND ORTHOD OX JEWS IN THE SAME PHOTO</p>	
<p>Our community had everything:</p> <p>There were the religious and the Bundists and the Communists and the Zionists</p>	<p>W NASZEJ SPOŁECZNOŚCI BYLI WSZYSCY:</p> <p>BYLI RELIGIJNI</p> <p>I BUNDYŚCI</p> <p>I KOMUNIŚCI</p> <p>I Syjoniści</p>	<p>ORTHOD OX JEWS</p> <p>JEWS IN A MEETING</p>	

<p>Our family was Zionist. My father even bought a little land in Israel from Keren Hayesod.</p> <p>Here is the Zionist Group from Zomosc, Hashomer Hatzair.</p>	<p>Nasza rodzina była syjonistyczna. Mój ojciec nawet kupił trochę ziemi w Izraelu od Keren Hajesod.</p> <p>A to grupa syjonistyczna z Zamościa, Haszomer Hazair</p>	<p>SOME PEOPLE WITH A FLAG MAYBE AND THEN WE HAVE THE PHOTO OF HIS KEN</p>	
<p>And here's a picture from the day the leader of Hashomer Hatzair - Jozef Sztang - emigrated to Palestine.</p> <p>We came all to say Goodbye</p>	<p>I zdjęcie zrobione w dniu kiedy przywódca Haszomer Hazair, Józef Sztang, wyemigrował do Palestyny.</p> <p>WSZYSCY PRZYSZLIŚMY SIĘ POŻEGNAĆ</p>		
<p>My sisters Sara and Rywa were also members of Hashomer Hatzair.</p>	<p>Moje siostry Rywa i Sara też należały do Haszomer Hazair.</p>		

<p>Rywa emigrated to Palestine in 1925.</p>	<p>Rywa emigrowała do Palestyny w 1925 roku.</p>		
<p>Here's her fiance from Zamosc on the left, Szalom Luksemburg,</p>	<p>A tu, po lewej, jej narzeczony z Zamościa, Szalom Luksemburg.</p>		
<p>Szalom was an athlete. But he moved to slow for Rywa – and she left without him.</p>	<p>Szalom był sportowcem i trenerem gimnastyki. Też miał wyjechać do Palestyny, ale wciąż to odkładał, aż Rywa wyjechała bez niego.</p>		
			<p>Old map of Palestine then let the photo above float in</p>
<p>Rywa had a very tough time at first.</p>	<p>Na początku Rywa miała tam ciężko, szalała malaria, mieszkali w ruderach,</p>		

<p>But in time she met Josif Yavnai from Lithuania and they married.</p>	<p>Ale z czasem poznała Josifa Yavnai z Litwy i pobrali się.</p>		
<p>Sara also left for Palestine and married a german Jew Josif Schifeldrin.</p>	<p>Sara też wyjechała do Palestyny, gdzie wyszła za niemieckiego Żyda – Josifa Schifeldrina.</p>		
<p>For those of us who stayed in Zamosc, things did not turn out as well.</p>	<p>Losy tych z nas, którzy zostali w Zamościu, nie potoczyły się równie dobrze.</p>	<p>Photo of synagogue and turn the sky from blue to black above</p>	

<p>My sister Margolia didn't emigrate to Palestine because she was teaching in Warsaw</p>	<p>Moja siostra Margolia nie wyjechała do Palestyny, bo w szkole Tarbut, w której uczyła w Warszawie ciągle prosili ją, by została nieco dłużej.</p>	<p>SCHOOL CLASS OF KIDS</p>	
<p>And me, I studied in Warsaw until I was called up by the Polish army.</p>	<p>A ja – uczyłem się w Warszawie dopóki nie powołano mnie do polskiego wojska.</p>	<p>Photo Polish soldiers pre ww2 then show the photo of him</p>	
			

<p>When war came, I headed east with my unit.</p>	<p>Kiedy zaczęła się wojna, stawiłem się na służbę, ale Niemcy przerwali już linię oporu i moją jednostkę skierowano na wschód.</p>	
<p>I found my sister and my parents in Kovel.</p>	<p>Swoją siostrę i rodziców odnalazłem w Kowlu.</p>	
<p>When the Germans got closer to Kovel</p>	<p>Kiedy Niemcy zbliżyli się do Kowla,</p>	
<p>I tried to convince my family to leave, but they waited.</p>	<p>Staralem się przekonać moją rodzinę do opuszczenia miasta, ale ociągali się.</p>	<p>More evacuation</p> <p>photos</p>
<p>I imagine they were caught in the Kovel Ghetto and were shot and buried in the mass graves in the woods</p>	<p>Nigdy nie dowiedziałem się co się z nimi wydarzyło, ale prawdopodobnie znaleźli się w kowelskim gettcie, a później zostali rozstrzelani i pogrzebani w masowych grobach w lesie.</p>	<p>Use that photo of the whole family and the parents vanish along with the photo of the sister</p>

<p>I was wounded on a train heading east, lost part of my arm to gangrene, and eventually reached Vladikavkaz, in the Soviet Caucasus.</p>	<p>Ja zostałem zraniony w pociągu jadącym na wschód, straciłem część mojej ręki przez gangrenę i dotarłem w końcu do Władykaukazu, na sowieckim Kaukazie.</p>	<p>The war was hell. The war was horrible. We fought bravely and I ended up in bashkira with other polish patriots.</p>	
<p>But a year later the front moved closer and we fled.</p>	<p>Ale rok później front się przybliżył i znów uciekliśmy.</p>		
<p>With the help of friends, I made it to Bashkira, where I worked for the society of polish patriots. We made shoes and clothes and barely survived those harsh winters.</p>	<p>Z pomocą przyjaciół dotarłem do Baszkiry, gdzie pracowałem dla Związku Patriotów Polskich. Robiliśmy buty i ubrania, ledwo co udało nam się przetrwać te srogie zimy.</p>		
<p>When war ended I returned home as soon as I could. First I lived in Lublin, teaching Polish for a while</p>	<p>Po wojnie wróciłem do domu najszybciej jak mogłem. Najpierw mieszkalem w Lublinie, gdzie uczyłem przez jakiś czas polskiego.</p>	<p>Picture classroom Lublin</p>	
<p>Then I came to Warsaw, where I returned to work as a construction engineer.</p>	<p>Potem wróciłem do Warszawy i wróciłem do pracy jako inżynier budowlany</p>		<p>photo of war torn and bombed out Warsaw have it</p>

<p>All around me, Warsaw was being rebuilt. And I built a family.</p> <p>I married Izabela and our son is Eligiusz.</p>	<p>Wszystko wokół mnie, Warszawa była odbudowywana. A ja budowałem rodzinę. Ożeniłem się z Izabelą, a nasz syn to Eligiusz.</p>		
<p>In 1989 Communism fell in Poland. And now we have a real democracy.</p>	<p>W 1989 komunizm w Polsce upadł. I teraz mamy prawdziwą demokrację.</p>		
<p>But time has moved on. My son has moved to the United States and teaches Physics at Yale University.</p> <p>Almost everyday I'm at our Jewish Community center, volunteering, meeting friends ...</p>	<p>Ale czas idzie do przodu. Mój syn przeniósł się do Stanów Zjednoczonych i uczy fizyki na Uniwersytecie Yale.</p> <p>Prawie codziennie jestem w naszym Centrum gminy żydowskiej, jako wolontariusz; spotykam przyjaciół....</p>		
			<p>That family photo</p>
<p>During communist time it was almost impossible to visit my sister in Israel. Now? – I can just take an airplane.</p>	<p>W czasach komunizmu było prawie niemożliwe odwiedzić moją siostrę w Izraelu. Teraz? po prostu wsiadam w samolot.</p>		

<p>On my last trip we spent Pesach in Jerusalem. I thought back to our very Zionist circle of friends in Zamosc – so many years ago. – so young – so idealistic</p> <p>And this time when we read that famous line: 'b'shanah ha-ba'ah b'Yerushalayim.'</p> <p>which means: Next year in Jerusalem</p> <p>All of us smiled. - because -</p> <p>We were finally here – together.</p>	<p>W czasie mojego ostatniego wyjazdu spędziłem Pesach w Jerozolimie. Wróciłem myślami do naszego bardzo syjonistycznego kółka w Zamościu – tak dawno temu – tak młodego – tak idealistycznego.</p> <p>I tym razem, kiedy czytaliśmy te słynne słowa: b'szana ha-baa b'jiruszalaim</p> <p>które znaczą: Na przyszły rok w Jerozolimie</p> <p>wszyscy się uśmiechnęliśmy</p> <p>wreszcie byliśmy tutaj – razem.</p>		<p>Use a collage of photos of the old days, of Zamosc, the synagogue, etc</p>
---	--	--	---